

[Sigsgaard.]

struktur karakteriseret ved mange skønne ord og få realiteter. Det er samtidig med til at vise systemets voksende krise.

Allerede i 1930erne frembragte kapitalismen en uhyggelig arbejdsløshed, og den bekæmpede man ved at begynde et sanseløst spild af ressourcer til mere eller mindre, mest mindre, nyttig produktion, og nu skal der efter socialdemokratiets forslag bruges endnu mere energi og endnu flere råvarer på at afskaffe følgerne af ressourcespildet. Det rationelle ville jo nok i mange tilfælde være at lægge produktionen om, sådan at ressourcemisbruget blev standset. I dag bruges der olie i et sådant omfang, at alle olieklæder vil være tømt inden for en menneskealder. Olien indeholder proteiner, der kunne være med til at afskaffe sulten under en anden struktur. I stedet for brænder vi den op i millioner af biler, der igen forårsager titusinder af dødsfald og forringet sundhedstilstand. Vejen frem ville være en gradvis afskaffelse af de fossile brændstoffer som drivmiddel i trafikken og overgang til kollektiv trafik med andre drivmidler.

Socialdemokratiets forslag, der jo ved første øjekast ser rimeligt ud og også er det på en hel del punkter, er egentlig konservativt på en række andre punkter. Det beskæftiger sig kun med symptomer og ikke så meget med årsager. Det vil begrænse oliens svovlindhold, men det siger ingenting om antallet af biler; og det vil ingenting gøre ved den forbrugsforvridning, der får folk til at købe flere og flere biler, for dem er der nok af, i stedet for bedre og billigere boliger, som der er for få af.

Forslaget taler om, at blyindholdet i benzinen skal formindskes, men ikke om, at trafikbehovet og dermed forureningen kunne nedbringes, hvis industrien ikke kunne lokalisere sig totalt planløst, og hvis ikke boligbyggeriet foregik sådan klit-klat over det hele. Færre biler, flere boliger, mere plan ville reducere oliemisbruget, og det ville være progressiv forureningspolitik foruden de forslag, der er fremsat her. Men det ville også betyde mindre profit i bilbranchen, og det ville betyde lavere huslejer. Det ville også begrænse industriens frihed til at gøre, som den har lyst til, og ikke mindst ville det begrænse oliemonopolernes profit og deres udsugning af de udviklingslande, hvor den

meste olie kommer fra. Derfor bliver der ikke ført en sådan progressiv forureningspolitik, derfor nøjes man med at snakke om svovlindhold og den slags.

Og så til forslaget enkelte punkter. Punkt 1 kan vi i princippet støtte. Forsknings- og informationsinstituttet vil jeg ikke gå imod, men jeg ville foretrække det center for fysisk planlægning og forureningsforskning, som landsplanudvalgets sekretariat har foreslået. Socialdemokratiets institut bliver nemt en narresut. Det skal ikke drive forskning. Derved vil det komme til at stå svagt og få svært ved at tiltrække kvalificerede medarbejdere. Det skal ikke være en stor institution, siger forslagsstillerne, men der er brug for en stor institution og megen forskning, også selv om vi får dette bedre samarbejde med andre lande. Det er helt afgørende, at den fysiske planlægning og forureningsbekæmpelsen sammenkøbes, men det sker ikke efter forslaget.

Bemærkningen om dispositionsplaner i forbindelse med motorveje og lufthavne viser forståelse for planlægnings betydning for forureningen, men desværre vil dispositionsplaner uden en landsplan i bedste fald være lapperier og i værste fald betydningsløse.

Forslaget tager højde for, at kommuner kan stå svagt over for industrier, der truer med flytning, hvis de f. eks. skal rense spildevandet, som det skete med et slagteri på Sydbyn. Men på samme måde tog staten ved sundhedsstyrelsen mere hensyn til SAS end til amagerkanerne, da den tilsidesatte den lokale sundhedskommissions forbud mod anvendelse af en bestemt startbane i Kastrop. Sådanne problemer kan kun løses, hvis forurening og landsplanlægning kobles nært sammen. Planerne må være offentligt tilgængelige, og sigtet skal bl. a. være at give mennesker større frihed til at forme deres eget miljø, end de har i dag under planløsheden.

Socialdemokratiets forslag kommer for let om ved luftforureningen. Det taler om filtre og ikke om maksimalværdier. Pasning og vedligeholdelse af og kontrol med de forskellige anlæg gøres der heller ikke noget ud af.

Arbejderbeskyttelsesloven skal efter forslaget forbedres på støjområdet, men der er jo behov på andre områder også. I det hele taget har arbejderne i hundrede år været